

A gyülekezeteknek be kell-e tartaniuk az állam koronavírus miatt elrendelt utasításait?

A koronavírus miatti állami intézkedések és korlátozások kapcsán előtérbe került az a kérdés, hogy az egyháznak hogyan kell viszonyulnia az államhoz. Az elmúlt időszakban a keresztyén világban több különféle forrásból is lehetett hallani olyan hangokat, melyek megkérdőjelezzik a gyülekezeteknek azt az általános gyakorlatát, hogy betartják az állami szabályozásokat.

A jelenlegi korlátozások jelentős mértékben hatással vannak az istentiszteletre, a gyülekezeti közösség gyakorlására és az evangélizációra. Senki sem örül ezeknek a korlátozásoknak, és senki sem szeretne ezekkel együtt élni. Felmerül a kérdés: Vajon helyesen tesszük, hogy betartjuk a korlátozásokat? Vajon a Krisztus uralma alá tartozó gyülekezeteknek engedniük kell-e az államnak, a világi fennhatóságnak? A kérdés megválaszolásában óvatosnak kell lennünk, nehogy túlságosan leegyszerűsítve, két egymástól független, elválasztott világgként tekintsünk az egyházi és az állami ügyekre. Ugyanakkor abba a hibába sem szabad beleesnünk, hogy ahol a Szentírás világos határvonalat szab az egyház és az állam lehetőségei és felelősségi körei között, ott ne mossuk el ezeket a határokat. A bibliai álláspontról összefoglaló eligazítást kaphatunk a Westminsteri, vagy az 1689-es Londoni Baptista Hitvallásból. Az utóbbiban ezt olvassuk:

“Isten, az egész világ legfőbb Ura és Királya, polgári hatóságokat [amibe beletartoznak kormányok, királyok, és így tovább] rendelt maga alá, az emberek fölé, az Ő saját dicsőségére és a közjó érdekében... [A polgári hatóságoknak] minden általuk parancsolt törvényes dologban alá kell rendelnünk magunkat az Úrban, nem csak a haragért, hanem a lelkiismeretért; és könyörgéseket és imádságokat kell tartanunk királyokért és minden felsőbbségért”.

Peter Masters az idézett hitvallási szakaszokra utalva ezt írja: “A két kulcsfontosságú ígéret, amelyek alátámasztják ezeket a szavakat a Hitvallásban, a Róma 13:1-7 és az 1 Péter 2:13-18, és még más ilyen részek is vannak. Isten alkotta meg a kormányt és a polgári rendet, hogy mindenki engedelmeskedjen annak, beleértve az Ő népét is. Az emberi faj szívébe adta, még annak bukott állapotában is, hogy vágyjon arra, hogy legyen kormányzat és rend, és Ő ad hatalmat a polgári hatóságoknak. Az olyan ügyekben, melyek közigazgatási szervekre, törvényre és rendre, védelemre és közjóra - beleértve a közegészségügyet - vonatkoznak, Isten az Ő megváltott népét a világ többi részével együtt polgári kormányzaton keresztül kormányozza. A polgári kormányzat Isten kormányzásának egy közvetítője.”

Mikor az Úr Jézust az ellenségei törbe akarták csalni egy kérdéssel az állam és Isten népe viszonyára vonatkozóan, Ő így válaszolt: “Adjátok meg azért a császárnak azt, ami a császáré, Istennek pedig azt, ami az Istené!” (Mt 22:21). A Bibliában két királyságnak a képe rajzolódik ki, Istené és a “császáré”. Ebből azonban nem következik, hogy bárki jogosan gondolhatja, hogy “a kettőt teljesen el lehet választani egymástól, úgyhogy a keresztyének nem a ‘császár’, azaz nem az állam alatt, hanem Krisztus alatt vannak”. Peter Masters így ír ezekhez kapcsolódóan:

“Krisztus közvetlenül kormányozza az egyházát olyan kérdésekben melyek hitelvi tanításokra, az istentisztelet tartalmára, erkölcsi magaviseletre, fegyelemre és ideológiára vonatkoznak. Ez azonban nem a teljes kép, mert a Szentírás arra is tanít minket, hogy Isten a polgári ügyeket polgári hatóságokon keresztül kormányozza, és a keresztyének ezek alatt vannak.

A puritán Richard Baxter jól ismert ‘109. kérdése’ (a ‘Keresztyén egyházi dolgok’ című művében, 1665) számos folyóiratban újra ki lett nyomtatva az utóbbi időben, a hagyományos keresztyén álláspontot képviselve. ‘Mellőzhetjük-e a gyülekezeti összejöveteleket az Úr napján, ha a hatóságok megtiltják azokat?’ A válasz nagyjából a következő: ‘Ha a hatóság egy nagyobb jó érdekében megtiltja a gyülekezeti összejöveteleket pestis, ellenség támadása, tűzvész vagy hasonló szükséghelyzet idején, akkor kötelességünk engedelmeskedni neki.’ Másrészt, ‘Ha az uralkodók szentségtörő módon tiltják meg a szent összegyülekezéseket és a nyilvános istentiszteletet... mintegy megtagadva Krisztust és a mi vallásunkat, akkor a nekik való előírászerű engedelmisség nem helyénvaló.’

Az uralkodónak a nyilvános összejövetelekre vonatkozó felfüggesztése pártatlan kell, hogy legyen, az egész társadalomra egyenlően kell, hogy vonatkozzon, gyülekezeteiket nem kipécézve, és csak valamilyen időszakra vonatkozhat, különben úgy fogjuk érzékelni, hogy a hit korlátozva és az egyház üldözve van. Ekkor ki kell állnunk ezzel szemben. Mindig is ez volt a legtöbb protestáns álláspontja.”

Jelenleg Magyarországon az istentiszteleti összejöveteleket nem tiltotta meg a kormány, és a gyülekezetek nincsenek hátrányosan megkülönböztetve a társadalom többi részeihez képest a vírus miatti korlátozásokban. Sajnos a világon vannak gyülekezetek, amelyeket a kormány korlátozásai egyenlőtlen módon sújtanak. Nekik sok bölcsességre van szükségük a Szentlélektől ahhoz, hogy a biblikus alapelveket megfelelően tudják alkalmazni a saját helyzetükben. Magyarországon a gyülekezeteiket eddig nem érte igazságtalan támadás a kormány részéről a járványügyi intézkedésekben, amiért hálásak lehetünk Istennek.

Peter Masters így folytatja:

“Keresztyénként alá vagyunk vetve sebességkorlátozásoknak, építési korlátozásoknak, és még vészhelyzetben történő lezárásoknak is, ahogy a társadalom többi része is. Hálásak vagyunk Istennek, hogy vannak alternatív útjai az Ige hirdetésének és az egyének felé való szolgálatnak rövidtávon.

Ha a koronavírus miatti korlátozások ésszerűtlenné válnak, vagy túl hosszúra nyúlnak, vagy ha egyenlőtlenek lennének, akkor ideje lenne a tiltakozásnak. A dolgok jelen állása szerint nem jó, ha egy gyülekezet elkényeztetett közösségként viselkedik. Nem szenvedünk háborús állapotok miatt, ahogyan az a második világháború idején történt, mikor minden 41 évnél fiatalabb férfi távol volt az otthonától akár öt éven keresztül is. Nem kell mindnyájunknak titokban katakombákba lemennünk, ahogyan a régi időkben kellett a hívőknek, hogy istentiszteletet tartsanak. Aminek a megcselekvésére fel vagyunk szólítva, mindenki mással együtt, azt el tudjuk viselni, és az egy olyan dolog, amivel együtt élhetünk, és dicsérhetjük Istent és hálát adhatunk Neki.

A Róma 13:1-ben így olvassuk: 'Minden lélek engedelmeskedjék a felső hatalmasságoknak'. Némelyek azt vetették fel, hogy ez az egyének kötelessége, és nem feltétlenül a gyülekezeteké, de ez a megkülönböztetés lehetetlen. A 'Minden lélek' mindenkire vonatkozik, megváltottakra és nem megváltottakra egyaránt. Pál ezt mondja az államról: 'nincsen hatalmasság, hanem csak Istentől'. Emlékezhetünk, hogy abban az időben, mikor Pál írta ezt, az uralkodók bálványimádók, önkényuralkodók és zsarnokok voltak, mint Néró. Mégis ezt mondja: 'Azért, aki ellene támad a hatalmasságnak, az Isten rendelésének támad ellene'. Ez nagyon súlyos kijelentés, és kétszer is meg kell gondolnunk, sőt sokszor is, mielőtt szembemennénk az állammal. Pál továbbmegy, és ezt mondja: 'akik pedig ellene támadnak, önmagoknak ítéletet szereznek.' A görög szövegben ez ítéletet, fegyelmezést, vagy fenytést jelent (az Úrtól).

Egy kicsivel később ezt olvassuk (az 5. versben): 'Annakokáért szükség engedelmeskedni, nem csak a haragért [polgári büntetés miatti félelemből], hanem a lelkiismeretért is.' A lelkiismeretünk úgy kellene, hogy legyen hangolva, hogy felismerjük, hogy engedetlenek vagyunk Istennek, ha engedetlenek vagyunk az államnak.

Vannak kivételek, amiket a Szentírásban találunk. Ha az állami hatóságok megpróbálják teljesen leállítani az Ige hirdetését, akkor Istennek engedelmeskedünk inkább, mint embereknek. Ha megpróbálják megváltoztatni a tanításunkat, és megmondják nekünk, hogy az azonos neműek házasságát kell tanítanunk, vagy az evolúciót a gyerekeknek, akkor Istennek engedelmeskedünk inkább, mint embereknek. Ha beavatkoznak az erkölcsi normákba, vagy az Ige tanításaiba, vagy az evangélium hirdetésébe, akkor Istennek engedelmeskedünk inkább, mint embereknek. Az Apostolok Cselekedetei 4. és 5. fejezetében azt találjuk, hogy az apostolok nagyon világosan állást foglaltak ilyen kérdésekben.

Az 1 Péter 2:13-ban ezt olvassuk: 'Engedelmeskedjétek azért minden emberi rendelkezésnek az Úrért'. És azután ezt mondja Péter (a 15. versben): 'Mert úgy van az Isten akaratja, hogy jót cselekedvén, elnémissátok a balgatag emberek tudatlanságát'. A gyülekezeten kívül levő emberek készen állnak arra, hogy lecsapjanak, ha egy gyülekezet nem tartja be a korlátozásokat. 'Nézzétek azokat az önző embereket' - fogják mondani - 'őket nem érdekli, hogy hány ember fertőződik meg, vagy hogy hányan halnak meg.' Az Úr azt mondja, hogy nem szabad ezt a támadási felületet megadnunk a hitetleneknek. Úgyhogy engedelmeskedünk. 'Mindenkit tiszteljétek... az Istent féljétek; a királyt tiszteljétek.'

Milyen velősen fogalmaz Kálvin az 1 Timóteus 2:1-2-höz fűzött kommentárjában:

'[Pál] kifejezetten megemlíti a királyokat és más hatóságokat [az értük való imádságot], mivel ők a keresztyének előtt mindenki másnál inkább gyűlöletesek lehettek. Amennyi tisztségviselő volt abban az időben, azok valamennyien esküdt ellenségei voltak a Krisztusnak; és ezért felmerülhetett bennük ez a gondolat, hogy nem kell azokért imádkozniuk, akik minden erejüket és minden jólétüket Krisztus királyságának támadására fordítják, amelynek terjedése mindennél inkább kívánatos. Az apostol szembeszáll ezzel a problémával és kifejezetten megparancsolja a keresztyéneknek, hogy értük is imádkozniuk kell. S valóban, az emberek gonoszsága nem lehet oka annak, hogy az Isten elrendelését ne kelljen szeretni. Ennek

megfelelően, tekintettel arra, hogy Isten a hatóságokat és az uralkodókat az emberiség megtartására rendelte, bármennyire is elmaradnak az isteni rendeléstől, azért mégsem szűnhetünk meg szeretni azt és a hatályban maradását kívánni annak, ami az Istené. Ez az oka annak, hogy miért kell a híveknek, bármilyen országban is éljenek, nemcsak engedelmeskedni a hatóságok törvényeinek és kormányzásának, hanem imádságaikban könyörögni is Istenhez az ő üdvösségükért.’ ”